

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 8759/11

עע"ם 6234/13

לפני : כבוד הנשיא א' גרוניס
כבוד המשנה לנשיא מ' נאור
כבוד השופט ח' מלצר

העותר בבג"ץ 8759/11 : יוסף מימון

המערערים בעע"ם 6234/13 :
1. ראש המינהל האזרחי, תא"ל מוטי אלמוז
2. הממונה על חופש המידע במינהל האזרחי, גיא
ענבר
3. קצין פניות ציבור במינהל האזרחי, סג"מ בר
אקוקא

נגד

המשיבים בבג"ץ 8759/11 :
1. מפקד פיקוד המרכז
2. ראש המינהל האזרחי באיו"ש

המשיבה בעע"ם 6234/13: תנועת רגבים

בג"ץ 8759/11: עתירה למתן צו על תנאי וצו ביניים

עע"ם 6234/13: ערעור על פסק-דינו של בית המשפט
לענינים מינהליים בירושלים מיום 27.6.2013 בעת"מ
32725-05-12 שניתן על ידי כבוד השופט ד"ר י' מרזל

תאריך הישיבה : כ"ג בניסן התשע"ד (23.4.2014)

בשם העותר
בבג"ץ 8759/11 : עו"ד בעז ארזי

בשם המערערים
בעע"ם 6234/13
והמשיבים בבג"ץ 8759/11 : עו"ד חני אופק

בשם המשיבה
בעע"ם 6234/13 : עו"ד עמיר פישר

פסק-דין

הנשיא א' גרוניס:

1. שני ההליכים שלפנינו עוסקים בשאלה באילו מקרים קמה זכות לעיון וקבלת מידע הנוגע לזכויות במקרקעין בשטחי יהודה ושומרון.

2. במסגרת בג"ץ 8759/11 מבקש העותר כי נורה למשיבים 1-2 (להלן – המשיבים) למסור את שמותיהם של תושבי הכפר סנג'ל אשר נכנסו בהיתר לחלקות שהיו, לטענתו, בחזקתו, ואשר הוצא לגביהן צו סגירה. בנוסף, מבקש העותר למנוע את כניסתם של אותם תושבים למקרקעין עד למסירת המידע. ברקע הדברים לעתירה זו נציין, כי בעקבות תלונות של תושבים מן הכפר למשיב 2, המינהל האזרחי באזור יהודה ושומרון (להלן – המינהל האזרחי), התקיים הליך בירור והכרעה בין טענות הצדדים, בהתאם לנוהל לטיפול בסכסוכי קרקעות במקרקעין פרטיים. הכרעת המינהל האזרחי בדבר הזכויות התבססה, בין השאר, על רישום של נסחי מס רכוש ("מאליה"), והשוואתם לרישומים בספרי המס המצויים ברשות המינהל האזרחי. בעקבות הבירור נקבע, כי תושבי הכפר הם בעלי הזכויות בקרקע, הוצא צו סגירה לאזור והתאפשרה גישתם של תושבי הכפר לחלקות. במסגרת העתירה, מבקש, כאמור, העותר כי נורה למסור לו את שמותיהם של התושבים, על מנת לאפשר לו להגיש תביעה אזרחית להוכחת זכויותיו הקנייניות בקרקע. המשיבים טוענים כי הרישומים הנוגעים לזכויות במקרקעין באזור אינם פומביים, ועל פי נוהל פנימי, זכות העיון ברישומים מוגבלת למי שהוכיח שיש לו זיקה לרישום במקרקעין והוא בעל עניין בהם. לדבריהם, העותר רשאי להשיג על צו הסגירה בפני הערכאות המתאימות ולבסס את זכויותיו בקרקע במסגרת הליכים אלה.

3. בעע"ם 6234/13 מערער ראש המינהל האזרחי ביהודה ושומרון (להלן – ראש המינהל) על פסק דינו של בית המשפט לעניינים מינהליים בירושלים (כבוד השופט ד"ר י' מרזל), בו התקבלה עתירת המשיבה, ונקבע כי היא רשאית לקבל לידיה נסחי רישום מספרי הזכויות (הטאבו) לגבי עשרות חלקות מקרקעין באזור הכפר אל-בירה. יצויין, כי המשיבה הגישה בקשה לעיין בנסחי הרישום בטענה כי מדובר בחלקות בתחום היישוב פסגות, אותן היא מעוניינת לרכוש מבעליהן. בפסק הדין נקבע כי המשיבה זכאית לעיין ברישום מכוח חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן – חוק חופש המידע). ביצוע פסק הדין עוכב עד להכרעה בערעור זה (החלטת בית המשפט לעניינים

מינהליים מיום 28.8.2013). במסגרת הערעור חוזר ראש המינהל על טענותיו כי העיון ברישומי המקרקעין אינו פומבי, ומוסיף כי יש להתאים את תחולתו של חוק חופש המידע לנסיבות הייחודיות המתקיימות באזור יהודה ושומרון.

4. ביום 16.9.2013 קבע בית משפט זה (המשנה לנשיא מ' נאור, והשופטים א' חיות וח' מלצר) כי הדיון בהליכים – העתירה לבג"ץ והערעור – יאוחד. ביום 23.4.2014 התקיים לפנינו דיון משותף בשניהם. ערב הדיון, עדכנה פרקליטות המדינה כי ביום 13.4.2014 חתם המפקד הצבאי על צו בדבר מקרקעין (עיון במרשמים) (איזור יהודה ושומרון), התשע"ד-2014 (להלן – צו העיון במרשמים, או הצו). הצו מעגן את מדיניות המינהל האזרחי בכל הנוגע לעיון ברישומי מקרקעין, וקובע כי מי שאינו בעל זיקה למקרקעין לא יוכל לעיין ברישומים. הצו מקנה לראש המינהל האזרחי סמכות להתיר או למנוע עיון במקרים חריגים. לאור זאת, הביעה פרקליטות המדינה את דעתה כי העתירה והערעור התייתרו, אולם הדגישה כי היא עומדת על כך שאין להעביר את המידע המבוקש לידי המשיבה בעע"ם 6234/13 על פי מה שנקבע בפסק דינו של בית המשפט לענינים מינהליים, הן לאור המצב המשפטי עובר לחתימת הצו, ובפרט עתה, עם חתימתו. לאחר הדיון, ביום 28.4.2014, הגישה המשיבה בעע"ם 6234/13 בקשה למתן זכות טיעון. היא ביקשה כי נאפשר לה לטעון לעניין תחולתו של צו העיון במרשמים באופן רטרואקטיבי על בקשתה לקבל מידע.

5. אנו סבורים, כי חתימתו של הצו הובילה לכאורה לשינוי במצב המשפטי או בבסיס המשפטי בכל הנוגע לזכותם של בעלי הדין לעיון במרשמים השונים. שינוי זה מחייב לבחון בתקיפה ישירה את הצו החדש, או למצער את פרשנותו ותחולתו של הצו בענינים של העותר בבג"ץ 8759/11 והמשיבה בעע"ם 6234/13. מטבע הדברים ששאלות אלה לא הועלו במסגרת העתירה, ואף לא נתלבנו בפסיקתו של בית המשפט לענינים מינהליים, אשר כמובן הכריע בהתאם למצב המשפטי הקודם. לפיכך, ההליכים הנדונים בפנינו עתה אינם האכסניה המתאימה לבירור הסוגיות הנזכרות. לאור זאת, אף לא מצאנו לנכון להיעתר לבקשת המשיבה בעע"ם 6234/13 להשלמת טענות בשלב זה.

6. לפיכך, אנו מורים על מחיקת העתירה בבג"ץ 8759/11 והערעור בעע"ם 6234/13, כאשר טענות בעלי הדין שמורות להם במלואן. יצויין, כי פסק דינו של בית המשפט לענינים מינהליים קבע כי המשיבה תהיה זכאית לקבל את המידע המבוקש "כפוף להיעדר מניעה אחרת בדין לקבלו". לאור השינוי במצב המשפטי או בבסיס המשפטי עם חתימת הצו, קיימת, על פני הדברים ובלא להכריע, מניעה להעביר את

המידע הנוגע לרישום הבעלות בקרקע לעיון המשיבה, זאת בכפוף לטענותיה בכל הנוגע לתוקף הצו ותחולתו בעניינה, ככל שהיא סבורה שהצו אינו חל. ברי כי איננו מביעים עמדה בדבר המצב המשפטי שקדם לחתימת הצו, תוקפו של הצו ואף בנוגע לתחולתו בזמן בכל הנוגע לבעלי הדין. לא ייעשה צו להוצאות בשני ההליכים.

ה נ ש י א

המשנה לנשיא מ' נאור:

אני מסכימה.

המשנה לנשיא

השופט ח' מלצר:

אני מסכים.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק-דינו של הנשיא א' גרוניס.

ניתן היום, י"א באייר התשע"ד (11.5.2014).

ש ו פ ט

המשנה לנשיא

ה נ ש י א